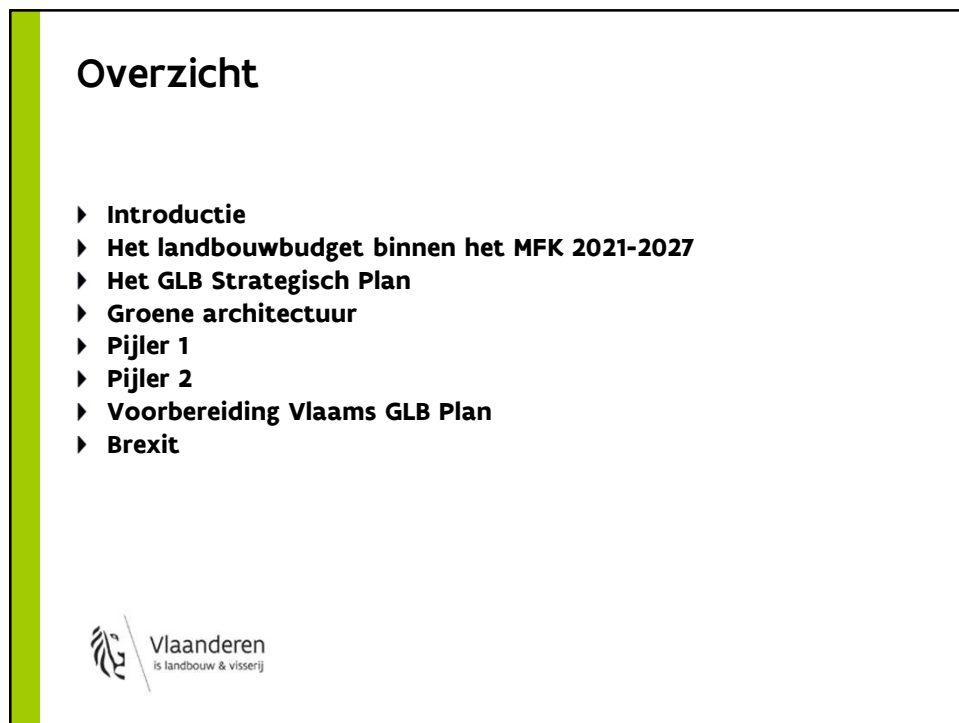

Introductie

► **Mededeling van de Europese Commissie**

→ november 2017

► **Voorstel Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021-2027**

→ 2 mei 2018

► **Officiële wetsvoorstellen van de Europese Commissie**

→ 1 juni 2018

→ 3 GLB-verordeningen

- GLB Strategisch Plan
- Horizontale verordening
- GMO verordening

Introductie

► **Verder verloop:**

→ Bespreking in de Raad en het Europees Parlement, daarna onderhandelingen in trilogie

→ Eerst akkoord over het budget: voorjaar/najaar 2020 ?

→ Akkoord verordeningen GLB: na MFK

→ Nieuwe GLB start vanaf 2022. Transitiemaatregelen

Het landbouwbudget binnen het MFK 2021 – 2027

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Landbouwbudget binnen MFK 2021-2027

MFF - EVOLUTION OF MAIN POLICY AREAS

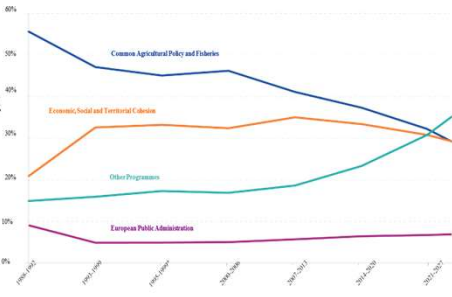
CONTEXT
- a difficult budgetary context

- Brexit gap "12 billion"
- New challenges (migration; security & defence; etc.)

CAP SHARE

- 2014-2020: **37.6%** (EU-28)
 - 2020: 34.7%
- 2021-2027: **28.5%** (EU-27)
 - 2027: 26.9%
 - Based on COM proposal

* Adjusted for 19% enlargement

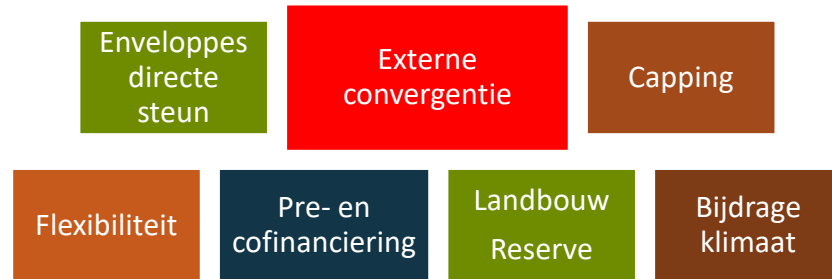
Bron: Diensten van de Europese Commissie

8/01/2020 | 6

Landbouwbudget binnen MFK 2021-2027

Negotiatie BOX Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Politiek gevoelige elementen uit de sectorale verordeningen zitten in Onderhandelingsbox

Landbouwbudget binnen MFK 2021-2027

► Commissievoorstel

- Pijler 1 (Europees Landbouwgarantiefonds = ELGF)
 - -3,9% voor alle lidstaten
 - sommige lidstaten hebben een lager verlies door externe convergentie
- Pijler 2 (Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling = ELFPO)
 - -15,3% voor alle lidstaten

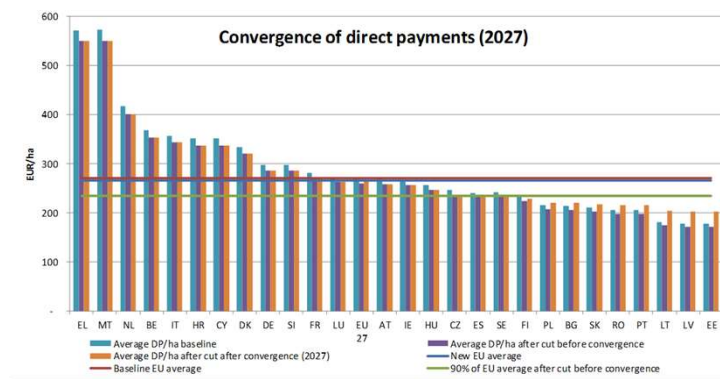
► Nieuw voorstel december 2019:

- Pijler 1: idem als Commissievoorstel
- Pijler 2: -2,61% voor alle lidstaten

Met het koopkrachtverlies (indexering) liggen de percentages van het verlies hoger.

Directe steun – Externe convergentie

Bron: presentatie Diensten van Europese Commissie

8/01/2020 | 9

Het GLB Strategisch Plan

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

GLB Strategisch Plan

► Opmaak van strategische plannen

→ Pijler 1 (ELGF) + Pijler 2 (ELFPO)

→ 1 plan per lidstaat » *België vraagt uitzondering voor 2 plannen per lidstaat*

► Meer subsidiariteit

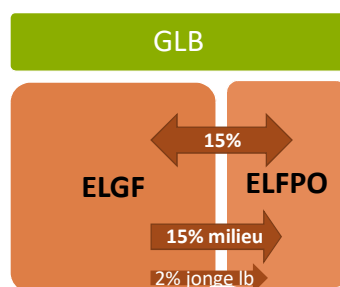
→ Beleidsopties en interventies aansluitend op lokale noden

→ Eigen invulling van aantal definities

► SWOT – nodenanalyse - interventielogica

► Ex-ante evaluatie

► Transfer tussen P1 en P2 mogelijk

GLB Strategisch Plan

9 specifieke doelstellingen voor het GLB :

Bron: presentatie Diensten van Europese Commissie

GLB Strategisch Plan

► Aandacht voor milieu en klimaat

- 40% bijdrage aan klimaat (= streefdoel, niet wettelijk afdwingbaar)
- 30% Pijler 2 voor milieu en klimaat
- Transfer mogelijk van P1 naar P2 (+15%)
- Versterking van de randvoorwaarden
- Ecoregelingen in Pijler 1

► Aandacht voor jonge landbouwers

- Minimum 2% directe betalingen (nu max. 2%)
- Te gebruiken voor:
 - × Top up betaling per ha in Pijler 1 EN/OF
 - × Vestigingssteun in Pijler 2 (gaat van max. € 70.000 naar € 100.000)
- Bijkomende transfer mogelijk van P1 naar P2 (+2 %)

GLB Strategisch Plan

► Aandacht voor kennis en innovatie

- **AKIS** (Agricultural Knowledge and Innovation Systems)
 - geïntegreerde benadering om modernisering, innovatie en kennisuitwisseling te bevorderen. Wisselwerking tussen landbouwer en kenniscentra, onderzoekersinstellingen, adviseurs e.d. staat centraal.
- **EIP** (European Innovation Partnerships)
 - specifieke samenwerkingsverbanden tussen landbouwers en onderzoekers om innovatieve oplossingen te vinden op specifiek probleem
- **Bedrijfsadviesdiensten**
 - Elke lidstaat is verplicht om adviesverlening (publiek of privaat) te voorzien voor landbouwers en andere GLB-begunstigden
 - Verplichte onderdelen van adviesverlening: conditionaliteit, EU natuur- en milieuwetgeving, microbiële resistentie, risicobeheer, EIP, digitale technologieën, Farm Sustainability Tool for Nutrients

GLB Strategisch Plan

► Structuren

- **Beheerautoriteit**
 - × Zorgt voor efficiënt, effectief en correct beheer en uitvoering van het GLB-plan
- **Betaalorgaan**
 - × Zorgt voor de correcte controles en uitbetalingen
- **Certificerende instantie**
 - × Controleert de goede uitvoering en de juistheid en volledigheid van de jaarrekeningen
 - × Is extern bureau
- **Toezichtcomité**
 - × Ziet toe op de voortgang van het GLB-plan (kabinetten, stakeholders)
- **GLB-netwerk**
 - × Ter vervanging van Vlaams Ruraal Netwerk
 - × Taken: Bekendmaking bij brede publiek en potentiële begunstigden, kennisdeling, ...

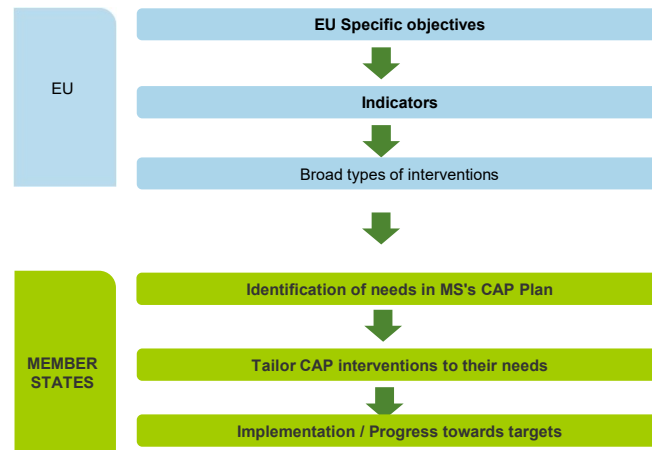
GLB Strategisch Plan

► New Delivery Model

- **Basisbeginselen:**
 - × Focus op resultaten
 - × Meer subsidiariteit voor LS
 - × Tool: strategische plannen
 - × EU - Toezicht via prestatiekader ipv controle op niveau begunstigden
- **Goede planning vereist:**
 - × Output: geplande output per jaar , geplande unit amount per jaar
 - × Resultaat: Per doelstelling plant men streefwaarde en mijlpalen (om de 2 jaar)
- **Audit Commissie:**
 - × Focus op beheers- en controlestructuren van betaalorgaan, niet meer op individuele begunstigde

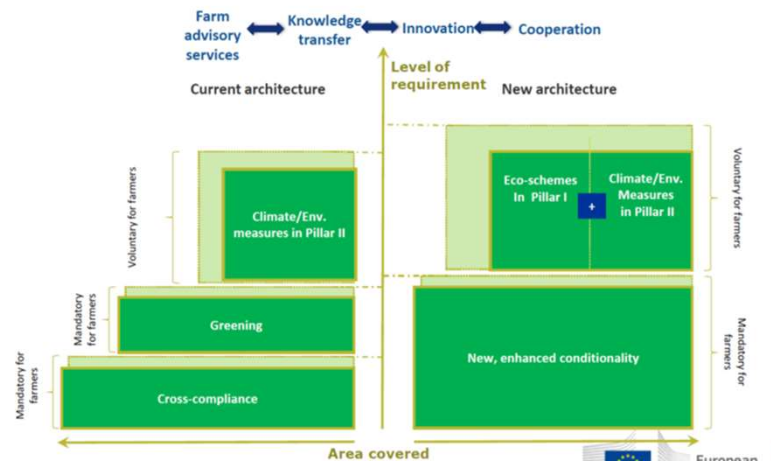

NDM - planningsproces

Groene architectuur

Groene architectuur nieuw GLB

Conditionaliteit

► Inhoud nieuwe conditionaliteit:

- Huidige randvoorwaarden
- Elementen uit vergroening
- + nieuwe elementen

► Verplicht toe te passen door alle landbouwers

► Conditionaliteiten zijn opgebouwd uit:

- Beheerseisen (RBE) voortvloeiend uit Europese wetgeving op het gebied van milieu, volksgezondheid, gezondheid van dieren en planten en dierenwelzijn
- Normen goede landbouw- en milieuconditie (GLMC) op vlak van klimaatverandering, water, bodem, biodiversiteit en landschap

Conditionaliteit – inhoud van het voorstel

Milieu en klimaat		Volksgezondheid, gezondheid van dieren en planten	Dierenwelzijn
RBE	GLMC normen	RBE	RBE
▪ Kaderrichtlijn water ▪ Nitraatrichtlijn ▪ Habitatrichtlijn en richtlijn vogelstand	▪ Klimaatverandering ▪ Water ▪ Bodem (bescherming en kwaliteit) ▪ Biodiversiteit en landschap	▪ Identificatie en registratie van dieren ▪ Toelatingen en duurzaam gebruik gewas-beschermingsmiddelen ▪ Richtlijn verbod hormonen ▪ Voedselveiligheid ▪ Melding dierziekten	- Minimumnormen ter bescherming van ▪ Varkens ▪ Kalveren ▪ Landbouw-huisdieren

Begunstigden kunnen slechts volledige GLB-steun ontvangen als zij voldoen aan conditionaliteit:

- Alle pijler I – steun (rechtstreekse steun)
- Agromilie- en klimaatmaatregelen

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Eco-regelingen (Pijler 1)

- ▶ **Verplicht voor lidstaten, vrijwillige deelname landbouwer**
- ▶ **Toepassen van maatregelen gunstig voor klimaat en milieu op subsidiabele arealen en komen tegemoet aan de specifieke milieu- en klimaatgerelateerde doelstellingen**
- ▶ **Voor 'echte' landbouwers**
- ▶ **Jaarlijks engagement**
- ▶ **Steun via jaarlijkse betaling per subsidiabele hectare:**
 - Ofwel via top-up op basisinkomensteun
 - Ofwel via compensatievergoeding voor gederfde inkomen en gemaakte kosten
- ▶ **Betaling per dier? = lopende EU-discussie**

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Agromilieu- & klimaatverbintenissen (Pijler 2)

- **Verplicht voor lidstaten, vrijwillige deelname landbouwer**
- **Beheersverbintenissen die tegemoetkomen aan de specifieke milieu- en klimaatgerelateerde doelstellingen**
- **Voor landbouwers & andere begunstigden**
- **Compensatievergoeding voor gederfde inkomen en gemaakte kosten**
- **Verbintenissen van 5 – 7 jaar**
- **Per ha**

Pijler 1

- **directe steun**
- **marktmaatregelen**
- **sectorale maatregelen**

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Directe steun

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Directe steun

► Verschillende bouwstenen directe steun

→ Ontkoppelde steun

- × Basisinkomenssteun voor duurzaamheid
- × Aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid
- × Aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers
- × Eco-schema's voor klimaat en milieu

→ Gekoppelde steun

Echte landbouwer

► **Echte landbouwer** ⇒ **nieuw concept** ipv **actieve landbouwer**

- geen steun aan personen van wie **de landbouwactiviteit** slechts een onaanzienlijk deel van hun totale economische activiteiten vormt of van wie de hoofdactiviteit geen **landbouwactiviteit** is zonder de pluri-actieve landbouwer uit te sluiten
- Doel: redelijke levensstandaard bieden aan de echte landbouwer

Basisinkomenssteun voor duurzaamheid

- **Basisinkomenssteun voor duurzaamheid** ipv 'basisbetaling en vergroening'
- **Areaalgebonden: per subsidiabele hectare** = regel maar lidstaat mag beslissen om betalingsrechten (BR) te behouden
- **Bij behoud betalingsrechten: Interne convergentie: tegen 2026 moet een betalingsrecht minstens 75% bedragen van het Ø**

Aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers

- Aanvullend bedrag per subsidiabele ha voor jonge landbouwers die zich onlangs voor het eerst hebben gevestigd
- Hoogte budget = min 2% van het pijler I budget (jonge Iber en vestigingssteun samen)

Gekoppelde steun

- Steun om het concurrentievermogen, de duurzaamheid en/of de kwaliteit te verbeteren in bepaalde sectoren die van bijzonder belang zijn om sociale, economische of ecologische redenen en bepaalde moeilijkheden ondervinden
- Algemeen: maximaal 10% (voorstel COM) of 13% (voorlopig voorstel lidstaten) van de directe steun
- Uitzondering voor lidstaten die in de huidige periode meer dan 13% voorbehouden voor gekoppelde steun, maar niet boven het niveau van 2018.
- Mogelijkheid 2% extra gekoppelde steun aan eiwithoudende gewassen

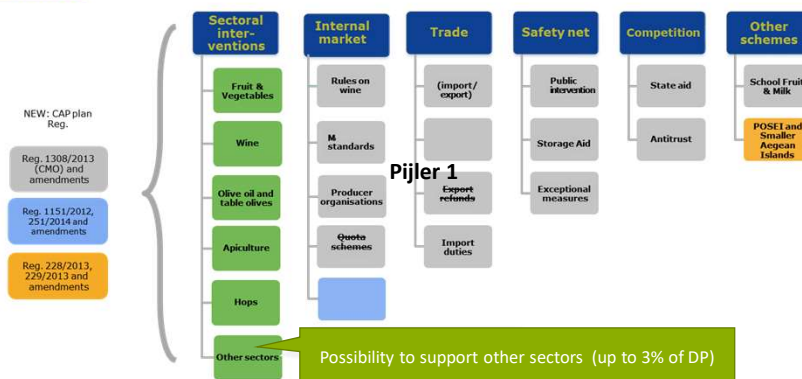
Marktmaatregelen

Marktmaatregelen

A COMMON FRAMEWORK FOR MARKETS

Bron: presentatie Diensten van Europese Commissie

- Behoud van maatregelen (grijs)
- Sectorale maatregelen verschuiven naar nationaal strategisch plan (groen)

GMO-verordening 1308/2013

► Status quo behalve :

- De sectorale maatregelen verhuizen naar nationaal strategisch plan
- Aantal beperkte wijzigingen m.b.t. wijn (maar geen invloed op BE)
- Schrapping verwijzingen naar quota (vb. suiker)
- Schrapping definitie verkoopseizoenen
- Schrapping uitvoerrestituties
- Schrapping crisisreserve → horizontale verordening

Sectorale maatregelen in strategisch plan

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Sectorale maatregelen

- ▶ **Bestaande regeling operationele programma's voor 'groenten en fruit' blijft behouden en is verplicht voor elke lidstaat**
→ met afzonderlijk budget!
- ▶ **Programma voor 'honing' blijft behouden en is verplicht voor elke lidstaat**
→ met nationale enveloppes
- ▶ **Uitbreiding van operationele programma's naar 'andere sectoren', dit is een optie in het Strategisch Plan :**
→ Middelen komen van de directe steun (max. 3%)

Sectorale maatregelen (2)

- ▶ **De soorten maatregelen (G&F) waaruit de LS kan kiezen zijn behouden mits toevoeging van enkele nieuwe punten**
- ▶ **Duurtijd operationeel programma tussen 3 en 7 jaar**
- ▶ **Verplicht aandeel van [10 à 20%] voor milieu- en klimaatmaatregelen, 5 % voor onderzoek en ontwikkeling duurzame productie**
- ▶ **Financiële steun blijft grotendeels hetzelfde**
 - 4,1% van afgezette productie voor PO's (hogere percentages voor specifieke types van samenwerking)
 - 50% co-financiering

Andere sectoren

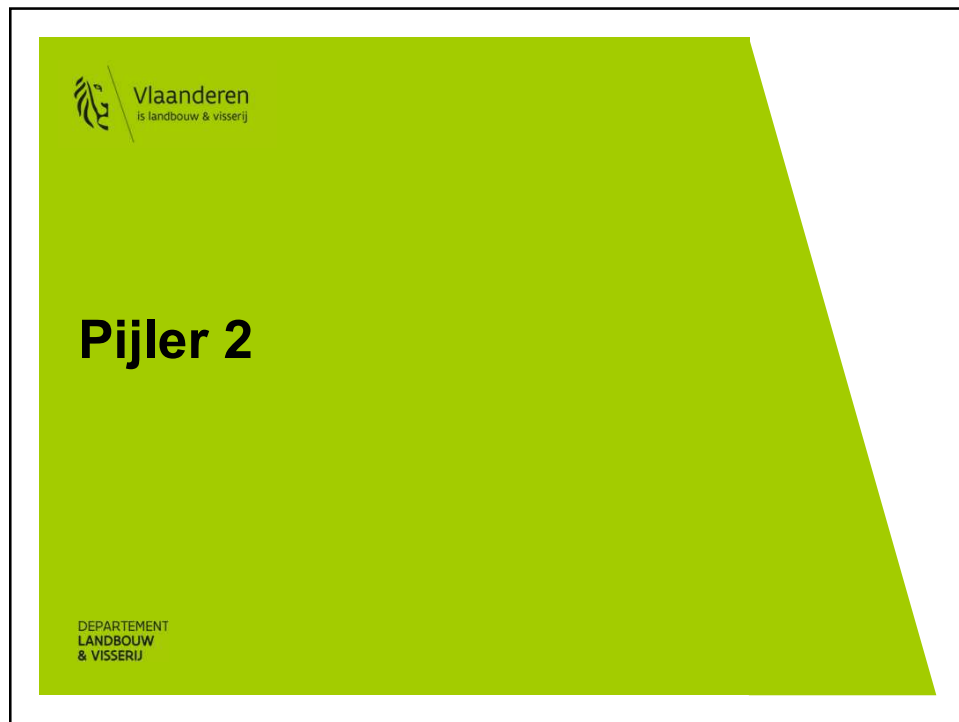
- ▶ Naar voorbeeld g&f → operationele programma's in "andere sectoren"
- ▶ Max 3% van directe steun (Voor VL +/- 6,1 milj €/jaar)
- ▶ Financiële EU-steun: 5 % van de waarde vd door elke PO of unie van PO's in de handel gebrachte productie.
- ▶ Cofinanciering 50%

Landbouwreserve

- ▶ Flexibel instrument voor uitzonderlijke steunmaatregelen
- ▶ Roll over mechanisme en niet langer financiële discipline en nadien terugbetaling
- ▶ Minimum EUR 400 miljoen aan het begin van het begrotingsjaar; kan aangevuld worden indien nodig
- ▶ Niet gebruikte middelen van 2020 crisis reserve zullen overgedragen worden naar 2021 om de reserve aan te maken

Pijler 2

► ~~PDPO~~ → GLB-plan

► **Lager EU-budget voor vele uitdagingen**

Max 43% EU-cofinanciering in "gewone" gebieden (nu 53%)

Uitzonderingen:

- 80% voor beheersverplichtingen, gebieden met natuurlijke handicap, niet-productieve investeringen, EIP en LEADER;
- 100% voor transfers uit Pijler 1

≥ 5% budget naar Leader

≥ 30% budget naar milieu & klimaat

≤ 4% voor technische bijstand (6% voor GLB-plan met klein budget)

Pijler 2

Van 19 maatregelen (70 sub-maatregelen) naar 8 interventies

1. Beheerverbintenissen
2. Gebieden met natuurlijke of andere beperking
3. Compensatie van nadelen tgv Natura2000 of Kaderrichtlijn water
4. Investerings
5. Installatie van jonge landbouwers en plattelandsbedrijven
6. Risicobeheer
7. Samenwerking (EIP Operationele Groepen, LEADER, Kwaliteitsschema's, PO's, andere)
8. Kennisuitwisseling en informatie

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Vorbereitung Vlaams GLB-plan

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

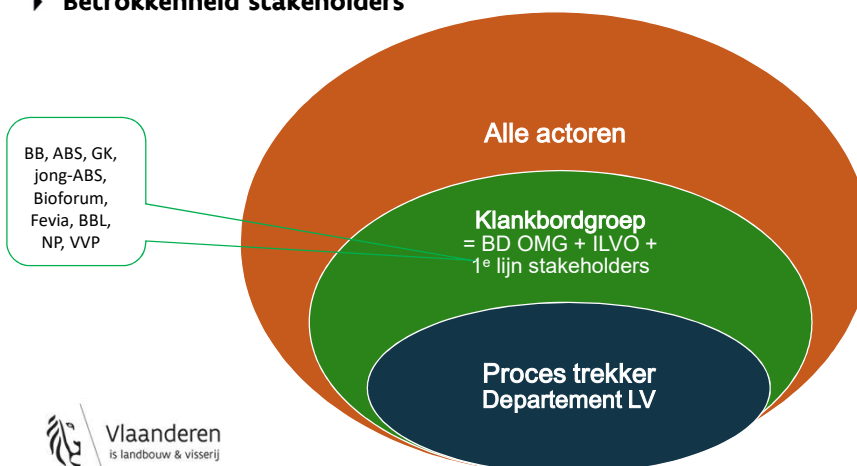
Vorbereiding Vlaams GLB-plan

- ▶ **Interne voorbereiding in departement Landbouw & Visserij**
- ▶ **Klankbordgroep**
 - BD OMG, ILVO, voornaamste stakeholders (landbouw- en milieuorganisaties, voedingsindustrie, provincies (VVP))
 - Regelmatige consultatie
- ▶ **Bilateraal overleg met BD OMG**
- ▶ **SALV en Mina gaven advies op ontwerpstrategie**
- ▶ **Externe ex-ante evaluator**
 - kijkt kwaliteit/volledigheid van omgevingsanalyse, SWOT, nodenanalyse na
 - Ziet toe op interventiestrategie en geplande indicatoren
 - Voert een MER uit

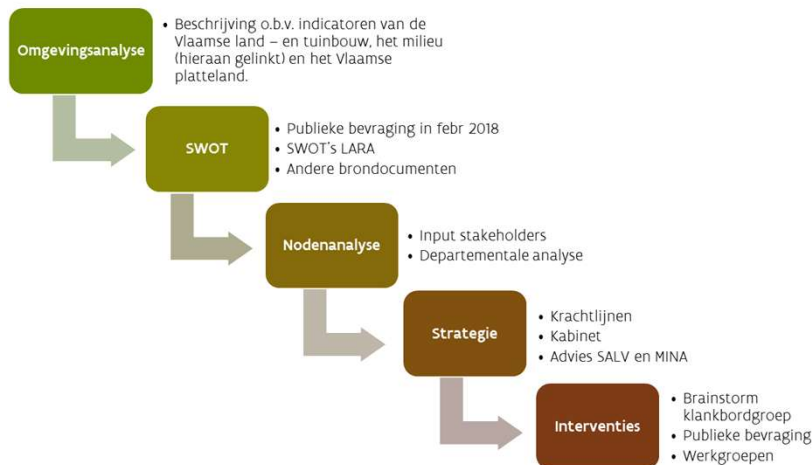

Vorbereiding Vlaams GLB-plan

▶ Betrokkenheid stakeholders

Vorbereiding Vlaams GLB-plan

Vorbereiding Vlaams GLB-plan

► Volgende stappen

Grote onzekerheden

- Europese besluitvorming MFK, verordeningen, secundaire verordeningen
- Overgangsmaatregelen

Meest actuele planning (onder voorbehoud)

- Voorjaar 2020:
 - Voorstellen interventies uitwerken tot maatregelen
 - Betrokkenheid stakeholders
 - Inplannen van jaarlijkse indicatoren en budgetten => enorme uitdaging !!!
- Najaar 2020:
 - Goedkeuring GLB-plan door VR
 - Indienen GLB-plan bij Europese Commissie
- Goedkeuring door Europese Commissie in loop van 2021
- Van start op 01/01/2022 ??

Agrofood handel met het VK in cijfers

► **7% van de totale Belgische uitvoer naar VK**

► **4de afzetmarkt voor Belgische agrofood**

► **3,5 miljard euro uitvoer**

Akkerbouwproducten	37%
dierlijke producten	17%
tuinbouwproducten	20%
overige producten inclusief dranken	16%
agro-industriële producten	9%

► **80% verwerkte producten**

Voornaamste uitvoer van landbouwproducten

Product	Uitvoerwaarde BE > VK (miljoen euro) in 2016	Aandeel
Aardappelbereidingen	254	14,7%
Bevroren groenten	174	14,6%
Vers kippenvlees	107	15,5%
Zuivelbereidingen	89	14,4%
Vers varkensvlees	64	5,4%
Aardbeien	36	23,9%
Vleesbereidingen: ander vlees en slachtafval	30	13,9%
Vaste biet- en rietsuiker	29	8,3%
Peren	29	13,3%
Schaal- en weekdieren	24	4,7%
Vis	10	2,1%

Belangrijkste bedreigingen

► Bij no deal valt de handel terug op de douanetarieven binnen de WTO

- Voor landbouw en voeding liggen deze op gemiddeld 14,5%, met uitschieters voor bepaalde sectoren
 - × Zuivel: gemiddeld boven 30%
 - × Hoge tarieven voor suiker, dranken, tabak en dierlijke producten
- Meer dan 400 miljoen aan invoerheffingen bij gelijke handel
- Verlies van 1700 jobs in landbouwsector en 4500 in de voeding (studie KULeuven)

Belangrijkste bedreigingen

► Regelgevende verschillen

→ Kan voor een deel opgevangen worden via een deal, maar verschillen zullen toenemen

► Grenscontroles

→ Sanitaire en phytosanitaire controles

→ Zijn extra kritisch voor bederfbare producten

► Verdringingseffecten

→ Producten uit andere EU-lidstaten kunnen hun weg naar de Belgische markt vinden na Brexit (vb Iers rundsvlees)

Stand van zaken

► No deal is nog niet van de baan. Komt terug in beeld bij geen akkoord over toekomstige relatie tegen eind 2020

► Afhankelijk van de tarieven die VK die zal toepassen

► Opvangen van impact op EU-niveau:

→ Via GLB-crisismaatregelen. Dit hangt af van de Europese Commissie

→ Andere aangekondigde fondsen zijn minder bruikbaar voor landbouwsector

 Vlaanderen
is landbouw & visserij

Vragen?

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ